

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hiókaputól kiment balra a 24. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, és sötörtökön és szombaton dében. Ára évfolyamra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A „nyilttéri” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési díj

K. KÖZLÖNY

július—decemberi folyamára.

Egészévre	12 forint.
Félévre	6 „
Évfolyamra	3 „

Az előfizetési pénz kiadó Stein János középüzei könyvkereskedésébe küldendő, hol a megrendelt példány pontos megküldéséről intézkedve van.

Erdély helyzetéről.

I.

(D) Hogy valamely nép alkotmányosan boldog legyen, az ország minden factorainak egyetértő többsége adhatja meg arra nézve az anyagi s erkölcsi biztosítékokat; ámbár tagadhatlan az, hogy a jogfolytonosság által levén biztosítva az állodalmak stabilitása, a hatalomnak joga van minden oly törekvésnek útját állani, a mely a positiv törvények fel-forgatásával lázzadozó, vagy mesterkélt többség által akarja magát érvényesíteni.

Az Erdély kebelében levő oly lényeges meghasonlás, a mely nem is párt, hanem nemzetiségi, vagy hitfelekezeti érdekekhez van kötve, s nagy ellentétben s egyforma erőben nyilatkozik, a közéletre nézve a leg-örömtelenebb állapot, s valódi jó gondolkozásu hazafi akkor sem örövendhet helyzetének, ha netalán párt vagy nemzetiségi állásánál fogva a sorskerékén a legjobb helyre jutott, tudva azt, hogy e kerekét mindkét felől egyenlő erő mozgatván, az ország élete igen szomorúan ki van téve az időszaki impulzusok nyomán fölmerülhető belső hánykodásoknak.

Ha volt azok közt, a kik a most elejtett rendszer alkotásának tantalusi küzdelmével foglalkoztak, s a cselekvés terén elveiknek, nézeteiknek sikerét képzelték aratni; ha volt ezek közt valódi politikai érettséggel, s megfontolással bíró ember: gyakran, igen gyakran elszomorodhatott saját műve felett, melynek végsikerét nemcsak a belső eredménytelenségek, de a birodalom általános bel- és külpolitikai helyzete, sőt maga az összes európai alkotmányosság iránya egy-iránt már előre megtagadák annyira, hogy még akkor is, ha például az Erdélyben üzött politikát ez ország minden tényezője buzgalommal adoptálta volna, még akkor is jól lehetne látni, hogy azzal az alkotmányos jóllét révpártjához el nem lehetne jutni, annyival kevésbbé most, midőn nem semmi pártfáltatás, hanem határozottan nyilatkozó tény az, hogy e politikát Erdély két oly nemzetisége nem osztja, melynek kebelében leg-élénkebben körvonalozhatók mindazon anyagi és erkölcsi faktorok, a melyek az európai államéletnek mindenütt nélkülözhetlen tényezőit képezik.

De ha bár ezen factoraink körvonalozhatók, még sem állíthatjuk azt, hogy oly factorok azok, vagy is általában azokban oly erők nyilatkoznak, melyek által ömagukból a közboldogság nagy kérdését teljesen meg lehetne oldani.

A belső vizsály az utóbbi experimentatók alatt oly elemektől szakított külön miniket, a kik a történelmi és földirati együt-létel által a mi factoraink kiegészítésére hivatnak, hogy így felülemelve állapotunkat a nemzetiségi fogalom színvonalán, az állami élet fogalmát létesítsék és biztosítsák.

Ha a családi élet maga mindent megadna, úgy a nemzetiség különleges érdekeinek kielégítése a közhaza róvására is legalább a kielégítettek nézve biztosíthatná a jóllétet; de az államélet oly követeléseket vet fel, a melyeket csak is minden tényező erők összehatása által lehet kielégíteni, s kiválóság a jog és szabadság védelmére, valamint az anyagi előhaladás eszközésére elkerülhetlen szükséges az együtt-lakók nagy többségének egyetértése, még pedig a factoroknak nem csak numerusa, hanem erkölcsi és anyagi sulya értelmébeni többségének egyetértése.

Látni való ebből, hogy akármely politika, a mely most vagy valaha Erdélyben érvényesíti magát, a szerint számíthat a valódi siker jövőjére, a miképp képes leendő közönségünk levő lényeges szakadást közvetíteni, s azt eszközölni, hogy ne egyik rész ültesse diadalát a másik résznek vesztese és bukása felett, hanem kielégítse mindeneknek méltányosabb követeléseit s az egyéni szorgalom és értelmiség alapján képes legyen tért engedni a közös előhaladásnak és kifejlésnek.

A mi az egyéni jog és szabadság kívánalmait illeti, s a mi tulajdonképp az államélet alapját képezi, e részben Erdélyben a fogalmak immár igen szépen megtisztultak, s egy eddig ugyan nyilvánosan ki nem mondott, de világosan észlelhető egyetértést látunk e részben Erdély minden ajku lakóinak nagy többsége között.

A ki az 1848 s főként az 1840 előtti idők társadalmi viszonyaira, jogfogalmaira, előítéleteire visszaemlékezik, lehetetlen, hogy azon lényeges különbséget ne lássa, a mely azóta hazánkban az egyéni jogosultság és illetékesség felfogására nézve megalakult. Míg akkor — a kiváltságolt szász nemzetet kivéve — még a többi népek művelt polgári osztályának sem lehetett nagyobb kilátása egy kormányzati titkárságnál, ma hazánkban a legigénytelenebb sorsból magasra emelkedett fiait, ha keresztülnezzük is, az éppen nem társadalmi, hanem egyenesen elvi kérdésekből foly ki, és semmi kétség nincs abban, hogy elveink lehető összeegyeztetése alkal-mával minden elfogultság s előítélet nélkül fog mindenki kezét szorítani velek.

Ezen állítványunkat jogunk van az 1861-ki szervezésből igazolni, mert hisz leg-többben mostani állásukat azon lépcsőzetről foglalták el, hová őket az 1861-ki rendezés helyezte.

A régi aristocrazia végreményeiben sem követeli többé magának a mindent cselekvés szerepét, csak is azon hatáskörre számít, a melyet a mivelttség és vagyon nagyobb mérvé minden államban mindenkinek már csak azért is és önként biztosít, mert a nagyobb vagyon s értelmiség kézfogása nélkül alig lehet vagy egy mélyebbre ható eszmét érvényesíteni, akár az associatio, akár közös mivelttség irányában törekszik valamire jutni valamely ország vagy állam; de másfelől most, midőn éppen csak is az associatio útján érhetni el a társadalmi élet minden céljait, a nagyobb vagyon a kitünőbb mivelttség jól belátja, hogy nem maga van csak a társadalmi élet egyedüli factorául hivatva, az egyesek nem áldozhatnak vagy nem ruházhatnak be többé milliókat, de a milliók forintjai roppant töké-pézt képviselnek, s az egyes értelmiség hasztalan küzd és észlel, míg milliók össze-vetett értelmisége nagy anyagi és erkölcsi eredmények elérésére képes.

Ennélfogva mindnyájan tisztában vagyunk ma a felől, hogy a közös szabadság s jog-egyenlőség oly biztos alap, melyhez ha a közös egyetértés járul, hazánk nagy előhaladást tehet rövid időn úgy az anyagi mint az erkölcsi vállalatokban, és éppen a jogegyenlőség az, a mely e szükséges egyetértést előbb-utóbb meghozza; mert a jogegyenlőség sebes léptekkel fejleszti az egyéni mivelt-séget, az egyéni mivelttség nemsokára érezni kezdi az associatio szükségét, midőn az állam budgetje szük arra, hogy bárminő bu-reaueratikus formák alatt minden tehetséget saját hivatalok phalanxába felöleljen, tulfelöl a jogegyenlőség basisára fektetett államháztartás több áldozatot követel az egyéntől, mint a mennyit a föld nyers termékének adója megadhat; anyagi előhaladás, a hitel emelkedése, üdvös irányu társulatok, pénz-és hitelműveletek, gyárak, társulati üzlet stb. szükségletnek arra, hogy az értelmiség tért leljen s a munkaerő foglalkozást, életmódot, s az ország maga kellő adóalapot találjon.

Ezen szükségességet állítja fel a jog-egyenlőség, ezt pedig el nem érhetni belső egyetértés nélkül, belső egyetértés pedig lehetetlen azon nagy politikai szakadással, a mely utóbbi időkben hazánkban volt észlelhető; de az egyetértés életszüksége izzni fog mindenkit a politikai fogalmak egyeztetésére; és midőn az alapon a jogegyenlőség fogalmában egyetértünk, lehetetlen, hogy végre egyetértésre ne jussunk a közös politikai

felfogásban is, a mely alapját mindig az egyéni jogban keresi és leli fel.

Mi vezethet egyetértésre? helyzetünk, viszonyaink helyes ismerete, s a positiv törvényekhez való őszinte ragaszkodás; szellő-tessük tehát e kérdéseket.

Lapszemle.

A „N. F. Presse“ ö Felsőge pesti utjának jelentőségét Mária Theresia azon utjával hasonlítja össze, melynek alkalmával a birodalmat fenyegető veszélyek közepette e magas szellemű királynőnk — ki oly jól ismeré nemzetünk geniusát, erős és gyöngye oldalait — Pozsonyba menekült, föl-hívni Magyarország rendeit Austria rendei, s főleg Poroszország ellen.

„Midőn a budai várpalotában az ország mágnásai most apostoli királyunkat üdvözölve kardot rántottak, önkénytelen reminiscenciákat támasztottak föl azon világtörténelmi szavakra nézve: „moriamur pro rege nostro!“

A fenemlített lap ezen felfogása — úgy látszik — Poroszországban szintugy áthatotta az elméket, s a Schmerling-ministerium lelépte és az octoberi férfiak befolyásának „új-böli felülkerekedése“ oly fordulópont, oly tünemény gyanánt kápráztatja a porosz sajtó szeméit, mely rokonszenvre nem számíthat.

Maga a „Debatte“ már f. hó 7 diki számában megjegyzi, hogy: „a reactio, mely Bécsben véreséget szenvedett, a porosz lapokhoz menekült, s ezek azt a legbarátságosabban fogadják; boszúság és felelem érzetével tekintik ott azon fordulatot, mely Austriát benn megerősíteti, s külbefolyását növelni igérik, mely eképp méltán felbátorítandja Austria németországi barátait, a kik Austria actio-ját a hercegségek kérdésében egész bizalommal várják.“

Ezen bizalom megingatásul azt a (képtelen) állítást használják fel, hogy Austria jelenleg tulajdonképp a reactio és a nemzetiségi üzemek veszélyes befolyása alatt vergődik, s ez állítás a leg-badarabb levelezések és leaderekben variáltatik, a melyek legfőbb azt bizonyítják, hogy az emberek Austria viszonyait alig ismerik alaposabban, mint a Chinai-birodalom dolgait.

Többek közt a boroszlói lap egész pathos-szal proclamálja, hogy a Magyarországgal való „erkölcstelen“ (unmoralisch) kibéküléstől a szabadság ügye mit se remélhet; a magyarok tutti quanti csak reactionariusok gyanánt tekinthetők, a kiknek nincs egyéb céljuk, mint „a polgári elemet, a liberalismus egyetlen oszlopát“ az örökös tartományokban is semmivé tenni, s ugyan e lap egyik correspondense szerint az egész új fordulat nem egyéb, mint a „feudal-ultramontan párt“ diadala.

A „National Ztg.“, mely egész komolyan állítja, hogy az új kancellár iránt Magyarországnak semmi ragaszkodással se viselhetnek, a bécsi mostani dolgokat oly formán mutatja fel, mint a legteljesebb tanácsatlanság és zavar eredményét.

A „Schles. Ztg.“ pedig azt akarja elbitetni, hogy Austriában jelenleg voltaképpen oly crisisről van szó, mely csak hosszú és nehéz harcok után lesz leküzdhető.

Imé, így dolgozik a valódi reactio a külföldi s különösen a porosz sajtóban, mely sok könynyelműség és nyilt, rosz akarattal engedí magát felhasználtatni, mely a berlini „Volks Ztg.“ e lapban is közölt cikkekéből helyesebb s alaposabb ismeretet szerezhett volna a helyzet természetéről.

Nem is várható tehát ez emberektől a se, hogy a „Weser Ztg.“ közlelbi cikket figyel-mökie méltassák, mely a magyar conservativismus és a bécsi liberalismus természetét épp úgy méltányolja, mint a „Volkszeitung“, s mely többek közt figyelemreméltó igazságot mond ki csak e tételben is: „Valamint a legmegátalkodottabb angol tory ereiben a constitutionalismusnak több vére csörgedez, mint a legfelvilágosultabb orosz állam-férfiúban; épp úgy a magyar conservativet jobban értenek az alkotmányos élethez, mint a német örökös tartományok szabadelvi bucauratái!“

A porosz sajtó reactionarius része nagy cynis-mussal árulja el ekép rosz akarattal irányunkban, s azon féltékenységet, melyet a Magyarországgal kiegyezés alapján megszállandó Austria tekintélyesebb külpolitikájára való kilátások és remények, különben igen természetesen ébresztenek a hercegségek ügyében grassáló porosz politika embereinél.

Méltányosabb szempontból szól hozzá azonban a változáshoz az angol sajtó. Nem csak a „Morning Post“, hanem közlelbről a „Morning Advertiser“ is e kérdést tárgyalta. Ez utóbbi lap azon szemrehányást teszi Schmerling urnak, hogy

a Lajthán tuliakkal, már t. i. inneniekkel mindig igen mostohán bánat, hogy értett a sértéshez, de nem a kiengeszteléshez, hogy a várakozásból állott egész államférfui tudománya, semmi gyakorlati kiegyeztető eszmét sem birt megszűlni. Az „Advertiser“ csak egy megoldást tart észélyesnek, igazságosnak, kívánatosnak és lehetségesnek, azt, mely-szerint az örökös tartományoknak a csehek beszámításával legyen egy közös reichsrathjuk Bécsben, a magyaroknak is legyen egy Pesten, a lengyeleknek meg egy Lembergben! Az „Advertiser“ szerint, mely lap azonban szintén nem eléggé ismeri a viszonyokat, de jobb indulatú, ezzel minden el lenne igazíva. Mindenesetre elismeréssel kell emlitenünk, hogy a két birodalmi tanács eszméjének pártolása által, a szent István birodalmának fontos-ságát, s jogi külön-állásából folyó igényeit a dualismus és a paritásra egész őszintén méltányolni látszik.

Az „Oesterr. Ztg.“ jelenti, hogy a reichsrath alsóházának közlelbi ülésében interpellatiót nyujtának be, melyben felvilágosítást kérnek a minister-válásra vonatkozó hírekre nézve, miután e híreket, a nélkül, hogy megezáfolttak volna, a bécsi hivatalos estilap is tudomásul vette.

A régi „Presse“ hiteles forrásból értesül, hogy gróf Belcredi utóbbi napokban csaknem állandóan értekezletet tartott gróf Mercandinnal. „Ugy halljuk — mond továbbá e lap — hogy közlelbről több nagy fontosságú napi ügyet közvetlenül a cs. ka-binet intézett el, a nélkül, hogy azok, mint korábban, az államtanács utján jutottak volna oda. Az államtanács mindenesetre nagy változásokon fog keresztül menni. A cs. kabinet utján történt az is, hogy több politikai kereset megszüntetett, mi által az új korszak reményteljesen köszönt be.

Minthogy a „Presse“ szerint nem csak az 1865-diki pénzügyi törvény elkészítésében, hanem a vasut előterjesztésekben is a Schmerling-ministeriumnak kell a reichsrathban a kormányt képviselnie, ez utóbbi alkalmasint még vagy két hé-tig hivataloskodni fog.

Schuselka „Reform“-jában az aristocrazia befolyásáról ekként nyilatkozik:

„Ez elnevezés „octoberi férfiak“ — mondja Schuselka — jelszó, mely alatt minden gondolható, mi a népek ijesztésére szolgálhat, ha e népek maguk is még az alkotmányosság pályáiban fekszenek. Az octoberi férfiak a megerősített birodalmi tanácsból kerültek ki, mely utóbbira Austria méltán büszke lehet. Az octoberi férfiak társaszerzői az octoberi diplomának, ez pedig épp oly szent eszázari alapörvény, mint bármely más. Az octoberi diploma a Lajthán inneni országok számára az alkotmányos elvet, a magyar koronaországok részére pedig a történelmi és alkotmányt proclamálta. Ebben csak nem fekszik semmi olys, miért félni lehetne az octoberi férfiaktól. Hogy Goluchowski gróf az alkotmányosságot a Lajthán innenne nézve hübérendi értelemben fogta fel, azt nem lehet az octoberi diploma terhéül felróni. — Goluchowski dolgozatai egyébiránt csakhamar ismét visszavetettek, s ma már senki sem gondol az azokhoz visszaférésre, s a régi idő valamely megrögzött pártbíve mégis gondolna ilyesmire, nemzet és trón előtt egyaránt szegény vallana. Mintán Goluchowski lehetlenné vált, Schmerling lépett helyére, s most az octoberi diploma a februári patens által lett volna kiviendő. Hogy e kivétel a dolog lényegét tekintve, megbínsult, azt most általános elismerik, s épp oly általános azon benső óhajítás, hogy az octoberi diploma alapvonásainak kivételé más uton szerencésesen sikerüljön. E diploma alapvonásai következők: Alkotmányosság a Lajthán inneni autonóm tartományok számára, és a Lajthántul országokban az öröklött autonóm alkotmány visszaállítása. Igen gyakorlati és államtanilag bölcs, továbbá az octoberi diploma azon rendelete is, mely szerint a birodalmi ügyek nem egy nagy központi parlamentben, hanem kevésbbé számos senatusban közösen lesznek tárgyalandók. A nagy februári alkotmány rendelte központi parlament nem jöt létre, s oda is csak nagy bajjal juthattak el, hogy ily általános birodalmi parlament jogi fictióját felállítsák. Ily fictio a közönséges törvénykezési eljárásban szolgálhat ugyan kisegítő eszközként, de Austria constitulására, ut figura docet, tálról sem elegendő. De föltéve, hogy e nagy népparlament tetteleg egybegyült volna, első törekvése leendő, hogy a februári alkotmányt megdöntse. Ha ez nem sikerül, a parlament vagy önmagától oszlik fel, vagy feloszlatik; válság áll be, melyben valószínűleg ismét az absolutismus lett volna győztes. A

visszatérés új korszakunk kiindulási pontjához tehát minden tekintetben gyakorlati.

De az októberi férfiak aristokraták! — Az osztrák néppolitikusok esztelenebb eljárást valóban alig követhetnének, mintha a nemességet választják örökös támadásuk céljául, ha azt a nép előtt szabadságú szándékaitokkal vádolják, s talán, éppen ezáltal hozzák azon hangulatba, melyet nála feltételezhetni vélek. Volt idő, midőn a barcz a nemesség szabadalmi ellen köteleesség lehetett; de akkor is nem az igények, hanem az ügy ellen kellett e barcznak irányulni, mert a földbirtokos nemesség jogainak és kiváltságainak jogos birtokában volt, s ugyanazon földesuri jogokat egyébiránt — mint tudva van — polgári egyének is élvezték. Most ellenben ily gyűlöletes harc folytatása esztelenség és igazságtalanság, s még a nép érületével is ellenkezik, mely előtt nemes családaink nagyobb része a szó teljes értelmében népszerű. Ha elhittetni törekcsenek a néppel, miszerint azon esetben, ha Magyarország visszanyerné régi alkotmányos jogait, ezekkel együtt a nemesi rend régi kormányzási módja is ujjalag visszatérne, úgy ez kerekén kimondva, arczáltan hazugság. A magyar nemesség már 1847-ben lemondott kiváltságairól, s Magyarországon bizonyára nem találkozik egyetlen nemes, ki a törvény előtt egyenlőség elvárását óhajtana. De a Lajtán inneni örökös tartományok nemessége is meghajolt a kor követelése előtt, loyális érzettel teljesítette az új aéra által igénybe vett áldozatokat, s mindenütt a legjobb akaratot tanúsította az általános nemzeti élethez tevékenyen csatlakozni.

Ha a nemesség a nép előtt nagy tiszteletben álló nevek és czímek terjedelmes birtokai, s gazdag mivelődési eszközök által még némi előrangot foglal el, ez természetesen előrang, melyet bármely más bíres, gazdag, vagy mivelte egyén is elérhet; és a nemességet épp e nagy jelentőségű természetes előnyök miatt kell a közös társadalmi élet számára megnyerni, nem pedig visszariasztani s elszigetelésre kényszeríteni. Ha a nemesség történelme, neveltetése, társadalmi állása folytán saját életmódjával és szokásokkal bir, úgy azok iránt, mivel az egyéni szabadság körébe tartoznak, tisztelettel kell viseltetnünk. Nem ritkán a nép különböző osztályai közt is találunk igen sajátos, mondhatni nevetséges nézeteket s szokásokat, melyeket szabad államban szintén törni kell, míg az általános műveltség előhaladása azokat el nem tünteti. Kiáltó igazságtalanság, ha valaki a viszont nép és nemesség közt Ausztriában oly szintben tünteti föl, miként az Poroszországban tetleg létezik. Ausztriában nincsenek porosz „junkerok”, nem is voltak soha, legalább az újabb történelemben nem. Még azon időben is, mikor földbirtokos nemességünk még jogosan szerzett kiváltságainak örült, közte és jobbágyai közt a szó valódi értelmében patriarchalis viszony létezett, melyet a nép sok helyen most is önkéntesen tart fenn, noha a nemesi jogok már elenyésztek. Oly érületeket, minőket a porosz nemesség nagy része, valóban keblélázító göggel hirdet s tetleg követ, Ausztriában talán néhány különöz táplálhat, de általában véve nemességünk annyira humanus és felvilágosodott, hogy ez egyes különözök „junker-féle” bajlamait még saját rangtársai előtt sem merik feltüntetni.

TÁRCSA.

LINCOLN ÉLETE,

rövid kapcsolatban az amerikai háborúval.

Dolgozva legújabb francia kútfők nyomán.

Egy becsült ember, egy polgár élete — ki születésétől haláláig, miként Lincoln Ábrahám — a törvény és erkölcs által kijelölt uton halad; ki semmi nemü körülményei között: mint alázatos, mint hatalmas, mint egyszerű favágó, mint államférfi, nem feleli azt: mivel Istennek, az emberiségnek és önmagának tartozik; a kötelesség ezen apostolának életleírása, üdvös tanulság lehet mindenkire nézve, a legkisebbtől a legnagyobbig.

Itt eredménydusan lehet elmélkedni, egy kezdetben fájdalom, nyomorteljes, később dicsőséggel koszorúzott élet történetét fölírni; hol a viszontagság erőt és bátorságot talál a munkában, s hol a győzelem a sikerben csak kedvező alkalmat keres a kiengesztelődésre.

Igen! Lincoln élettörténete példányul kell hogy szolgáljon különösen azoknak, kik a szellem első tulajdonának a valót, és az élet föltételének az egyszerűséget tartják. Ez élet önmegtartózkodás kezdődött s szigorú polgári kötelemek által érlelődve, áldozat gyanánt végződött.

Az utókor gyakran nem kíván ennyit egy hőstől. A legendák szereplői sokszor nem birnak ily kellekkel, s mégis a történelem halhatatlanná teszi őket.

Széles lapot tart fenn azok számára is, kik diszkoszijok mellett hurcolják a meghódított népeket.

Megkoronáz egy római triumvirat, ki miután trónját a polgárháború hulláival megszárdította, feláldozta a római nép szabadságát. Minő lap fog fentartatni Lincoln elnök számára, ki legyőzött elleneit is az amerikai unio polgárai gyanánt tekintette, és a ki még egy rémitő háború súlyos per-

Ha tehát — miként látszik — túlyomólag nemesebből álló ministeriumot nyertünk, azért még nincs okunk már magában véve e miatt, s csupán azért jayveszékelnünk, mert nemesebbek jutottak a kormányra. Austria nemessége büszke önértékkel bivatkozhatik rá, hogy rangtársai vezették századokon át Austria közigazgatását, s el kell ismerni, hogy Austria népei e nemesi kormány alatt legalább anyagi tekintetben tőrhetőleg érezték magukat; hogy Austria ismételve nagy világszerepet játszott, hol szerencsével, hol szerencsétlenül, de mindenkor nagyszerű mérvben, és illő méltósággal, míg mi polgárok osztálytársainkkal, kik 1848 óta jutottak a kormányra, gyöngéden szólva, bizony éppen nem csináltunk valami kiváló nagy szerencsét.

Kül- és belföldi levelezés.

Bucarest, jun. 15.

A tárgynak, melyről szólanunk akarok, legújabbestében egy itteni román lapban volna helye, hogy figyelmet keltsen azon körben, a hol segíthetnek a dolgon, el sem is mulasztom megpendíteni mihelyt az időt erre alkalmasnak látandom, addig is hádd szólhassak róla magyar lapban is, mert egyaránt érdekli ez mind édes magyar hazánkat, mind az egyesült román fejedelemségeket.

Nem régen érdekes cikkek hozott a kolozsvári két magyar lap a székely kivándorlásról. Tartóztatta-e vissza valamit e hírlapi vitaközös véreinket a kivándorlástól? ezt legjobban fogják tudni a székelyföldön. Anyit azonban mi is tapasztalunk, hogy a kivándorlásnak egy az eddigénél nemesebb neme kezd életbe lépni, s ezt örömmel jegyzem fel, mert ez a mily üdvös, épp oly hasznoshozó mind Erdélyre, mind az Oláhfejedelemség érdekében. A székely szekeresek ma már nem székelyleányokkal megrakodva érkeznek a Heresztren utca végére, hanem székely szorgalom által előállított iparcikkokkal, s mint hallom, a mit kihozni, el is adják azonnal jó pénzzel. Magyarhon a vaspályák és a hatalmas Duna segélyével ma már csak egy ugrás Bukuresttől. Azokat az árucikkeket, mik itt hajdan brassóveni név alatt szerepeltek, ma már tulszárnyalták a magyarhoniak. A bukuresti magyar izraelita kereskedőknél ma már csak úgy vásárolhatunk magyar nyelven, mint éppen a pesti váci utcában.

A magyarhon árucikkai azonban, ha leszorították is némileg a szebeni és brassói gyártmányokat, de nem a székelyföldieket, szóval a forgalom naponta elevenebb lesz a fejedelemségek és a székelyföld között; székely honfiaink ezt okosan fel is használják. Nem állnak meg Brassóban rakott szekerekkel, hanem bejönnek egyenesen Ploestre, s onnan Buzeon át Brailába, Galaczra vagy rövidebb uton Bukurestbe. E gyakoribb érintkezés mulhatatlannal szükségessé teszi, hogy egy a székelyföldiek, mint a magyarhoniak a bennlakókkal szerződéseket kötnek néha magyar, néha román nyelven. E szerződéseken kívül kerülnek elő egyéb okiratok is, mint pl. házassági szerződések, női hozománylevelek, osztálylevelek, iskolai s más bizonyítványok magyar nyelven. Önként értődik, hogy ezen iratok ottan ottan a törvényesékek elibe is kerülnek. Tapasztalásból tudom, hogy a román ministeriumoknál eddigelő legkisebb figyelem sem volt

ezben sem gondolt soha arra, hogy a democratia egyetlen prerogatíváját is, a hadak féltékeny istenének feláldozza. Minő fényes alakban mutatandja fel az amerikai alkotmány érdeke Lincoln nagy győzedelmében haldokló alakját, azt a napot, melynek fényénél az igazság határozottan sugárzott?

Ha a győző harcosok, ha a népek hódítói lelkesedést kelthetnek föl valakiben: a déli rabszolgák megszabadítója minden jóérzésű ember szívében oly bálumattal találkozzand, mely illő leend az emberiség jóltevőjének jogaihoz.

Lincoln Ábrahám egyszerű, szegény sorsu szüléktől származva született 1809. február 12-én. Elődei Herdenben (megye Kentucky) laktak, tartozván a keresztény barátok társaságához, vagy más szóval a quaker felekezethez. Alapítója volt ezen felekezethez Fox György 1637 körül, Angliában. Tagjainak nagyobb része a Cromwell általi üldözés miatt 1650-ben Amerikába költözött. Harminez évvel később Penn Vilmos miután a Fox tanát elfogadta, kicserélt egy 400,000 frankból álló váltót, melylyel neki az angol kormány tartozott, a Delavaretől nyugatra fekvő New-Jersey területtel. Ezen darab földből aztán, a quakerok kezei között alakult Pennsylvania. Penn — szabadon minden kormánybilincstől — sectája főbb politikai csevit léptét életbe. A nemzeti képviselőt egy negyedében az indiánoknak is helyet engedett, s azt akarta, hogy magok a telepítők szentesítésük az igazgatási formát.

Az új „colonia” alkotó, mint maga mondja: „a hatalomnak a népvizony által igyekezett erőt adni s biztosítani a népet annak minden visszaélései ellen, a végre, hogy az törvényes engedelmesség által szabad legyen. Mert a szabadság engedelmisség nélkül rabszolgaság.”

Midőn egy Lincolnhoz hasonló politikai fontossággal bíró embert akarunk tanulmányozni: mindig jó tudni, minő elveket szivutt az be az édesanyai tejjel. Szükség ismerni azon irányt, mely belénk a gyermek agyban, később kormányozta a férfi jellemét. A gyermek Lincoln őseinek politi-

fordítva arra, hogy az osztályokban magyar fordítók is legyenek, s ezáltal az ügy tisztába hozatala a nyelv nem tudása miatt ne bántátsák. Ha önérdemet tartanám szemelőtt, e tárgy fölül nem kellene szólnom, hanem lefordítani a hozzám került okiratokat zsebrerakni a zsiros járulékot, de ez így nem mehet. A román ministeriumok osztályai- ban, mint szinte az itteni osztrák konzulnágnál a magyar iratok szaporodván, úgy vélem mind a két nemzet érdeke azt hozná magával, hogy egymást megértsék, mert a nyelv nem értéséből kerül nem egyszer a legnagyobb kár, és egymás közötti kellemetlen surlódás.

Jól tudom, hogy vannak exaltált román fők itt, és amott, kik ezen eszme megpendítésére így kiáltanak fel: „Abon van a, tessék befogadni Romániába a magyarokat, nyissunk piacot a székely iparcikkoknak, lám, ha kis újunkat odanyújtuk, egész kezünket, sőt többet, nemzetiségünket veszélyeztetik, a hány magyart letelepedni engedünk annyi propagandáját teremtetjük fejünkre a magyar nemzetiségnek.”

De én az ilyeneknek csak azt mondom: a székelynek szüksége van a román pénzre, a románának pedig a székely iparcikkokra, a román iparos ifjú nemcsak hogy magyar műhelyben tanulta meg itt meserségét, de megszerette a székely leányt is, s ezerszer boldognak érzi magát ha nőül veheti; mert látja, hogy takaros és munkás, olyan munkás, hogy párja nincs. Mi természetesebb tehát, hogy a kiknek érdekük ennyire összeforrott, azok egymást meg is érthessék. Nem is a magyar nyelv propagandája lenne az ha pl. a külügyministeriumál egy hivatalos magyar fordító is volna, hiszen ez lehetne éppen erdélyi román fiu is, miután azok közül igen sokan tudják nyelvünket. Az első magyar általános biztosító társaság Magyarország ezimere mellé feltűzte Moldva Oláhország czimerét és közlekedési nyelvül a román nyelvet. Reményem erős, hogy nem messze az idő, midőn a román ministeriumoknál sem fog reánk rivalni egy egy értelem subancz: „Oda haza beszélj magyarul, itt az oláh nyelvet beszéld.” Velem is mással is történt. De talán virad, s mi meg fogjuk érteni egymást. Nem uralomra vágyunk, csak méltányosságot kívánunk. r. l.

Különfélelek.

— Az ugynevezett torony melletti várfal tegnapelőtt d. n. 7 óra tájt leomlott, s a szomszédos telken egy kis épületet lerombola. Szerencsére emberélet nem esett áldozatul. A ki e hírt hallja kénytelen a városi rendőrséget venni bírálat alá, hogyan nem siet a veszélyes középületek lebontásával? Meg kell azonban fontolni, hogy beépített helyeken a rendőrség sok akadályra bukkan. Így például a szappany-utczára rugó szintoly veszélyes várfal lebontása maig sem sikerült, miután a rá rugó telkek birtokosai ellene mondtak, s az ügy már évek óta ellátatlanul hever a guberniumnál; míg végre azon várfal is leomlik, s valakit oda öl. Nem hosszas fennállást jósolunk a hid-kapunak is, melyet fenn a villám bontott meg, alatt pedig az idő annyira, hogy egy könnyű földingásra az egész aláomlik. Jó volna ezt is a mellette levő Dáné-

tikai és vallásos hitét bonczolgatva: könnyebb leend felfogni, az egyesült államok elnökének üszinte és egyenes természetét.

Lincoln közönséges élete, mint államférfi pályájában fölmerülni látandjuk koronkint, talán átalakulva, de esirájában a Fox tana által támasztott eszméket.

Penn alkotmányából kitétnik, hogy a quaker természet ellensége a despotismusnak. A történelem bizonyosága szerint ősk voltak elsők, kik a függetlenség harcz alkalmával Anglia ellen föltámadtak. Vallásuk tiltja ugyan a vérontást, de ez alkalommal a szabadság szeretete felülemelkedett ez emberséges érzelmeiken.

Később látandjuk, miként áldozza fel Lincoln is vallásos bizalmát a szükségességeknek. Ő mindig ellenszenvvel viseltetett a katonatartás iránt. És ezen ellenszenv első neveléséből származott. Életén egy nagy eszme — a rabszolgaság eltörlése uralkodott. Mely szerint a quakerektől vette eredetét.

Egy angol publicista azt mondja: „a feketékeli bánásmód a keresztény barátok társasága előtt, mindig gyűlöletes volt. E volt a rabszolgaság elleni háborúnak indító oka.”

A quaker megkülönböztető jelleme industrialis képesség és jósziúság. Az amerikai Lincolnnak „Oldabe” (le père Abraham) nevet adott. Ez hatalmas bizonyosága annak, hogy benne mindenki egy valódi elnökre ismert. Ő birt fájának industrialis képességével, mert semmin kezdve, fokozatosan haladt. Léven favágó, fűszerkereskedő, iskolatanító, ügyvéd stb. stb. A quaker annyira a becsületesség eszményképe felé törekszik, hogy az esküvést számúzve a törvény előtt is, elégségesnek tartja az erősítő vagy tagadó bizonyágtételt.

A Lincoln jellemének alapja is becsületesség volt. És ez erény egyik hitcikke ősei felekezeteinek. A „Yankee” (amerikai gyarmatos) rendesen „pionnier” lesz. Ezen utóbbi elnevezés, mely már amerikai szokássá vált, francia eredetű. Első Ferencz idejében így nevezettek: azon katonák, kik

bázzal együtt a fery szerint mielőbb lebontani, anyagjából s a sapanyutezai várfal árából a város a sertés-piac melletti leomlott épületet helyre hozhatná, s oda egy jól jüvedelmező vendégfogadót állíthatna.

— A mint lapunk hirdetési ravatában is látható a „Victoria” már egész Erdélyben megkezdte biztosításait a tűz ellen. Figyelmeztetjük a közönséget ezen hasznos keblü intézetre, minden rendezett házat tartó ember örvendhet, ha alkalma van épületeit s terményét olyképp biztosítani, hogy ha a szerencsétlenség találja némi forráshoz jussou kárának s veszteségének némi kárpótlása végett. A biztosítási díj aránylag oly csekély, miképp azt mindenki örömmel lefizetheti azon kényelemért, hogy a tűzkárosodás mélyebben sújtó következményeit kikerülje.

— A minister-válság történetéhez a „P. L.” egy adatot közöl, mely az udvari körökből származik s nem csekély érdekel bir. Ugyanis, midőn ő Felségének tudomására jutott a követek házában mondott heves beszédeknek, valamint az urakháza előkelő tagjai szavainak, ő Felsége mindeképp segíteni akart a szomorú állapoton és különösen a pénzügyen Auersperg Antal gróf felsőházi beszéde után ő Felsége hívatta a ministereket és az állam-kiadások megszorítását kívánta; midőn azt nyerte feleletül, hogy a budgetet nem lehet lejjebb szállítani, ő Felsége határozottan kinyilatkoztatta, hogy kell mennie; ő 50,000 embert haza fog küldeni.

— Az új ministerium kinevezésének késleltetését, elvi oknak tulajdonítják. Az új ministerium, mely egész más alapon áll, mint a lelépő, a mint látszik, nem akarja magát praedjudicáltatni azáltal, hogy a jelenlegi összbirodalmi tanács által szavaztassa meg magának a budgetet, mely úgy, a mint ma létezik, nem figurál az új ministerium programjában. Ezért a birodalmi tanács még a lelépő ministeriumnak fogja a budgetet megszavazni, úgy, hogy az új ministerium államjogilag érintetlenül foglalja el hivatalát, és nem ismerte el már tényleg előre az összbirodalmi tanácsot, midőn az eszközöket nem általa szavaztatja meg magának.

— Belcredi gróf — legújabb tudósítások szerint — tagja lesz az új kabinetnek. Ő csak néhány napra utazott el Bécsből s közvetlenül elutazása előtt meglátogatta őt gróf Mensdorff, hogy vele értekezék. Belcredi gróf nem államminister lesz, hanem belügyminister, miután az államministeri állás nem látszik helyén lenni szemben a Lajthán tül országokkal való egyezkedéssel. A régi ministerek még hivataloskodnak; Schmerling f. hó 9-én többeket fogadott kiballgatáson, és mégis ő úgy, mint visszalépett társai nyíltan kimondják, hogy az ügyeket csak addig viszik, míg ő Felsége az új ministereket hivatalaikba bevezeti.

— A „Presse” szerint Belcredi gróf barátai bizonyosnak tartják, hogy a gróf nem sokáig lesz távol Bécsből, s még midig Belcredi gróf képezi a combinatio középpontját, szó sincs oly eshetőségről, hogy ezen ministeri jelölt ismét visszalépné. Az új kabinet programja már egészen meg van állapítva; tartalma azonban mély titok, csak annyit mondanak, hogy az új ministerium minden ország és nemzetiség irányában a legnagyobb előzékenységgel fog viseltetni: mert ezen politika egy-

valamely hely oltalmazása, vagy megtámadására megkívántató anyagi munkaszak végrehajtásával bíztattak meg. Az első consul Bonaparte 1803-ban színes és fekete csapatokat állított föl, nevezvén az utóbbi „pionniers noirs”-nak. Ennek megfelelő a „pionniers charges.” Midőn a sereg utban van, ezek vágják a kerítéseket, s egyenetlik az árkokat. Egyszóval átmenetét eszközölnek a közlekedés nélküli helyeken. A hasonlat adta a „pionnier” nevet az amerikai munkásnak, kik az ő erdők rengetegét irtva képessé teszi azt a földmívelés és civilisatio bevételére. Az amerikai „pionnier” itt csak magára számíthat. S fejszéjével fölfegyverezten elég erős, hogy megveve az akadályokat, megfékezze a természetet. Értekezék egy pusztára, azonnal munkás és mérnök. Néhány óra alatt lakot terem magá és családja számára.

Másnap meggyújtja az ő erdők egyrészt, s élelmi szereit megszerzése végett, termőföldet varázsól elő. Azonban, a mennyire csak lehet meg kell tisztítani a vidéket, hogy e vészektől környezett életben gyorsan megszembélhesse a közelítő ellent. A vad állat nagy mennyisége, de mindenképp feletlen a fehérnek engesztelhetlen ellensége, az indián. A „pionnier” magát az általa mivelte föld természetes birtokosának tekintti. Innen a folytonos harc a gyarmatos, és indián közt. Ezen veszedelemmel teljes életben a „Yankee” minden lépten bátorságot, ügyességet és életrevalóságot szerez. S mégis gyakran megtörténik, hogy leroskad ellenei csapásai alatt. Így öletett meg Kentuckyben egy vadászati alkalmával a Lincoln nagyatyja indiánoktól.

Lincoln családja megfosztatva vezérétől, elhatározta elhagyni Kentuckyt s Indianában keresni föl a szükséges élelem forrásokat. Letelepedett itt Spencerben (megye), mely akkor csaknem lakatlan vala; Ábrahám atya itt is csak munka- és küzdelemmel élt. 1819-ben kora halál megfosztá tőle nejét és gyermekeit.

Lincoln Ábrahám ekkor 10 éves vala.

(Folytatjuk.)

szerszám a visszavonulás útját is biztosítja azon esetre, ha minden várakozás ellenére a magyar országgyűlés oly követelésekkel lépne föl, miket Austria meg nem adhat. Erre a „Hon“ megjegyzi: Magyarország nem követel oly valami új dolgokat, miket Austria megadhat, vagy meg nem adhat. Magyarország csak azt követeli, hogy adják vissza a mi az övé, s tartásuk meg maguknak, a mi sajátjuk. Semmi sincs kezünkben a mit az austriai tartományoktól elvettünk volna: inkább nagy mértékben alpröcsök vagyunk, kik igényeinknek érvényt akarunk szerezni. Nem megadni: hanem csak visszaadni. Aztán szent a béke. — A „Presse“ azon insinuatiójára, hogy az új ministerium mintegy játékokat kezd a nemzetiségekkel, hogy azon esetre, ha Magyarország az új szerződést meg nem köthetné, újra visszamehessen az okoliák, vojvodinák és capitaneatusok politikájára, csak azon megjegyzésünk van, hogy a politikát már kisebb nagyobb mértékben mások is megpróbálták. S mi lett az eredmény? az: hogy azon népek tovább is testvérei maradtak a magyar nemzetnek, hanem hogy mégis elegendő akadnak, a kik ezen politikát, mint hivatalnyerési kedvező alkalmat, szíves örömmel megragadták.

— A „Hon“ a centralisták gyansúsításai ellen egy cikket hoz, melyet úgy zár be: Hogy ez egoista legio mi jöven nevez magát az alkotmányos Austria szövívőjének? s Magyarország politikai pártjait, melyek kivétel nélkül megegyeznek abban az egyben, hogy a hazát, a birodalmat saját gyomrukba eltemetni nem szabad; melyek kivétel nélkül késznek ajánlkozni arra, hogy mint egykor vitam et sanguinem, úgy most vitam et sudorem felajánlva saját kicsiny hazájukra, s annak kormányát, törvényhozóit, ha kell ingyen is szolgálják, de az insolventia örvényétől mindenesetre megmenekülnek; miacoda lélekkel nevezhetik reactionnak, retrograd pártnak, illiberalisnak? S midőn a fejedelm a gazdalkodást legbívőbb, legérdemteljesebb szolgálójának, a hadseregnek leszállításán maga kezdi meg, hogy tudják e rendszabálynak minden egyébre kiterjesztését szabadelvű álaraz alatt akadályozni? arról számoljanak saját lelkük előtt

— Magyar kiállítás Dublinban. A dublini kiállításról kevés érdekeset és nevezetést lehet írni, minek oka valószínűleg az, hogy a londoni és az itteni kiállítás közötti időszak sokkal rövidebb volt, semhogy az ipar és kézmű azóta oly nagy haladást tehetett volna, mely egy kiállításnál föltűnni képes lenne. A kiállítási terem pompás, a rendezés izlése. A nagy közönség leginkább egy elegans angol kocsi bál, mely oly szerkezettel van ellátva, hogy egy pillanatban nyílt kocsi fölé és ebből ismét nyílt alakíthatni át, a nélkül, hogy a kocsi vagy a szolgáló helyét változtatná. Olaszország igen diszes márványszobrokkal és pompás gypapotíjteményekkel van képviselve. Ausztriából Klein diszes börczikeit Bécsből nem csak nézik, hanem többre becsülve a francia gyártmányoknál, drága áron vásárolják is. A dublini palota egyik elsőrendű helyét egy magyar kiállítás, Fischer Móricz Herendről foglalja el. Mióta a walesi herceg Fischer porcellángyártmányából jelentékeny vásárlásokat tett, valóságos divattá vált a gazdag aristocratiánál e példát követni, s Fischer innen nagyszerű megrendeléseket kap. Utazásai a meisenzi, drezdai s chinai porcellánzikket illetőleg oly kitűnői, hogy a szakférfi is alig különböztetheti meg az eredetétől, s a mi ez utánzás illeti, a francziák példájára most már az angolok is az első helyet Fischer herendi gyárának engedik át.

1662 1865.

A „Kolozsvári Közlöny“ folyó évi 78-dik száma lapjában jól a 1-ről Balázsfalváról közrebocsátott levelezési cikket bírva érzi magát ezen tisztesség oda, s helyreigazítani, hogy ezen tisztesség csakugyan a kiváltság osztályon kívül eső földészeknél oly gyakorta előfordul, a fekvőbirtok szétadarolásának s főleg pazarlásból történő eladogálás megállítás tekintetéből a volt helytartóságának most is érvényben fennálló 1857. április hava 22-én 1997/56 számú alatti igen tüdős intézkedését, mely a kiváltságos osztályon kívüli földészeknél esetleg előforduló eladás lebetesleges megejtését a közigazgatási hatóságoktól kieszközölendő engedély megszerzéséhez kötötte, jelen évi április hava 19-én 719 számú alatti kibocsátványával újból kihirdette és felelevenítette.

Ha tehát ezen oly tüdős intézkedés, minden esetre bal-fogalomból valamely alárendelt közeg által a volt kiváltságos osztályra is kiterjesztett, azon esetben az okozatot a hatósági intézkedésben, mint annak körén kívül esett, sehogyan sem kereszthetik, midőn ferde felfogások és értelmezések elhártása tekintetéből különösen az illetékek felszámítására bivatott adó-hivataloknál folyó évi június 14-én 1444 számú alatti tisztességi intézkedéssel tudtul adatott, és az alárendelt hivatali közegeknek megrendeltett, hogy az adó-hivatalok a kiváltságos osztálynál előforduló fekvőbirtok vásárlás az illetékezt minden hatósági engedély előmutatása nélkül is azonnal fogantossájk, mibelyt az illető eladó fél által csupán egy egyszerű bizonyítvánnyal igazolva lézen az, hogy ő a kiváltságos osztályhoz tartozik. Felkérik a tiszt. szerkesztőség ezen hely-

reigazítást a „Kolozsvári Közlöny“ közeli számába felvenni, s közrebocsátani

Sz.-Udvarbelyt, július 8-án 1865.
Lukács Guszláv, Szombalfalvi István,
b. főkirálybíró id. főjegyző.

Politikai hírek

Angolország London, jul. 6. A „Times“ a ma elenyésző parlamentről ezeket mondja: A jövő korbeli történetész több érdemét fogja látni ezen parlamentnek abban, a mit megakadályozott, mint abban, a mit tett. Mi elmondhatjuk róla, hogy minden alkalommal az volt, a minek mindenek felett lennie kell: az ország közvéleményének igaz és hű képviselője. Az oly parlament, a mely az ország nézeteinek vagy nagyon előtte járna, vagy feltétebb elmaradna azoktól, nem felel meg alkotmányos kötelességének. Mert az alkotmány nem azt kívánja, hogy a nép ahoz képest kormányoztassék, a mi magában véve a legjobb és legbízhatóbb; hanem a szerint, a mit a nemzet annak tart. E tekintetben, és még sok másban is, a ma feloszlatandó parlament jól teljesítette kötelességét, s becsületesen kiérdemlé, ugy választóinak, mint az egész nemzetnek köszönetét.

Bright Birmingham választóihoz következő levelet intézett:

„Uram! Kévs nap mulva a parlament szétoszlik, és önök fel lesznek szólítva, hogy a jövő alsóházba képviselőket válasszanak. Attól tartok, hogy a most szétoszlandó alsóház pályája sok kiárvándulást okozott önöknek. Az 1859-iki választás a szavazati jog kiterjesztését tárgyzó kérdés által volt elbűdézve, oly kimondott szándékkal, hogy a kérdés egy lépéssel előbbre vitessék, vagy talán éppen végképp elintéztessék. A ház, mely az akkori választás eredménye volt, hűtlen lett fogadásához, és elmulasztotta első kötelességét. A kormány, mely 1859-ben a parlamenti reform ügyéhez való bürgaszkodás ürügye alatt erőszakolta magát az országra, ünnepléses ígéreteit megszegte. Fejei szándékkal elárulták azt az ügyet, melynek védelmét magukra vállalták volt, s kevésbé kitűnő tagjai az árulást bunyáskodó hallgatással hagyták jóvá. A ministerium hat évig folytatta azon hivatalát, melyet az azóta megszegett ígéret. k nélkül egy napig sem viselhetett volna. Egy parlament sem bánt volna így választóival, ha igaz és méltányos uton volna megválasztva a nemzet által; egy kormány sem kerítte volna el egy a népet valóban képviselő parlament által mért büntetést, miután ezigérettel kibígyesztett elveit így elárulta. Ha magamat a parlament és kormány eljárásáért e reform kérdésben bármi mértékben is felelősnek érezném, magam sem mernék arcpirulás nélkül számot adni sáfárságomról, s nem remélném, hogy önök újra megválasztandának egyik képviselőjüktől. Amde én tisztának érzem magamat azon vádtól, mintha önöket elárultam volna. Én felemltem szavamat az árulás ellen, s teljes erőmből ellene szegültem. A parlament vége felé közeledt; a ministerium nem sokára nagy változásokon fog átmenni, vagy tovább fog tántorogni, míg bukása utol éri; de él még a reform-kérdés, és ez időpontban ellenségeinek szeméi előtt sokkal élesebb alakban merül fel, mint bármikor is az 1832-iki törvény óta. Bizton remélném, hogy a közlegő általános választások eredménye be fogja bizonyítani, miképp a valódi népképviselést alapuló szabadságügy, daczára a hivatali viselő államférfiak árulásának daczára ez éppen végéig erő parlament közönyösségének, ellenállhatlan erővel siet végdiadala felé. Há Birmingham választói, kik régebben tett szolgálataikkal ez ügyben magukat annyira kitűntették, engem méltónak tartanak arra, hogy őket és ezen ügyet a jövő parlamentben képviseljem, ugy a rám ruházott kötelességeket kész vagyok elvállalni, köszönettel az irántam tanúsított bizalomért, és azon komoly óhajattal, hogy bizalmukhoz és névökhez méltóképp járassak el önök megbízásában. Köszönetet mondva eddigi szívességökért maradok stb. London, jun. 29. 1865.

Franciaország. Páris, jul. 6. A „Constitutionnel“ ma az olasz ügyeknek szentel egy vezércikket, melyben bebizonyítani igyekszik, hogy Olaszország és Róma közeledése Vegezzi küldetése által, az ügy jelenlegi állása daczára, nagy lépés a kibékülésre. Be van bizonyítva, hogy a pápai kormány Olaszország magatartását illetőleg, a sept. 15-diki egyezmény becsületes kivitele által, végre mégis felvilágosítva és megnyugtatta lett, és hogy az olasz kormány, mint a nép valódi véleményének kifolyása, mely a béke, biztosság és rend után vágyódik, mint Franciaország, mint a kereszténység és igaz barátai belátják, mily sokat nyerhet a pápasággal való bensős egyesülés által erőben, tekintélyben és tartósságban. „Egyszóval“, mondja Limayrac, „az olasz királyságot Rómában szükségesnek tekintették, melylyel alkudozni kell; a pápaságot pedig Olaszországban nagy erkölcsi befolyásnak tekintették, melylyel egyetértésre kell jutni. Két szükségesség között, melyek összefüggnek és hasonlóak éreznék, végül az egyetértés szükséges, és így bizonyos is. A kibékülés tehát létre fog jönni. Azok, kik Róma kormányát alkotják, és azok, kik a florenzi kormányt képezik, egyformán olaszok. Haza, nyelv, szokások és a függetlenségbezi ragaszkodás velük közösek. Most, miután a jég már meg van

törve, ezer ok van az egyesülésre, a nélkül, hogy idegen közvetítőre kellene szorulni.“

A „Moniteur“ hosszabb tudósítást közöl Madridból, mely Spanyolország viszonyát illetőleg Olaszországhoz következőleg nyilatkozik: „A pillanat kiváló ügye az olasz királyság elismerése. A különböző pártok egyforma szenvedélyességgel vitatják és az idő nincs meszsze, midőn interpellatiók tárgya lesz mindkét kamrában. Lehet azonban már állítani, hogy ha az ország katolikus érzelme e kérdésnél, már hosszabb idő óta érdekelte hitte magát, a többség végül mégis elismerte, hogy e nagy mű semmiképp sem árt a világi hatalom jövőjének, sőt ezen hatalomra néve hasznos, miután Spanyolország befolyását az olasz ügyekre neveli, és épp ezen aláspontja helyezett magát a kabinet is. Az olasz királyság elismerése megférhet és meg kell férnie a legnagyobb tisztelettel, nem csak a szent atya személyét, hanem terület integritását illetőleg is, és a nebany szó, melyet a belügyminister a követek kamrájában mondott, mutatja, hogy a kormány a kérdést ez értelemben fogta föl. Azonban még egy pont marad szabályozandó, ugyanis a mód, mely szerint az elismerésnek történnie kell. Bármiként legyen is, a kormány már elhatározta, s ebbeli szándokát a külföldi udvaroknak ki is nyilatkoztatta.“

A spanyol külügyminister körlevele jó benyomást tett. Az abban fejtegetett politikai indokok Németországra is csakugyan alkalmazhatók, mint Olaszországra; s ha Spanyolország unok akar még katolikusabb lenni, mint maga a pápa, akkor Bajor- és Szászország is kénytelen lesz engedni. A közlegő választások aggodalmakat okoztak a kormánytól; a vidéki jelentésekhez képest több választásnál vereségre számított a kormány. A ministeriálgóló hírek még alaptalanok, s megeshetik, hogy a választások befejezése után más ministerium lép a kormányra. Vannak, kik azt hiszik, hogy a kormány csak amolyan Espinasse-féle ministeriumot léptethet fel a mostani után. Az amerikai eshetőségek is nyugtalanság-szülők, mert nagyon sokan azt tartják, hogy az egyesült-államok előbb-utóbb beavatkoznak Mexikóban, miből nagy zavar lehetne.

Ha a „Patrie“-nak hinni lehet, szó lenne ugyan a francia csapatok jelenlegi létszámának leszállításáról; egyidejűleg azonban a benszülött (arab) csapatok számát megkettőztetnék. A francia gyalomati csapatai jelenleg így vannak összeállítva: Gyalogság: három zuáv-ezred (franciák), 7200 ember három dandár könnyű francia gyalogság, 3000 ember, három ezred algiri vadász (benszülöttek), 7200 ember; lovasság: három ezred afrikai vadász (franciák), 2400 ember, három ezred spahi (benszülöttek), 2400 ember. A benszülött (rendszeres) csapatok száma tehát 10,000 emberre rug, s ezeket most megkettőztetnék, úgy, hogy jövőre hat ezred algiri vadász (tureos) és hat ezred spahi lesz. Három vadász ezred azonban folytonosan Franciaországban lenne, az egyik Párisban a másik Lyonban, a harmadik Marseilleben. Hogy azonban a francia hadsereg ne szaporíttassék, a száz francia ezred pótszázadait megalkotni szándékoznak, hogy így az új hat ezred alakítására szükséges költségek ki legyenek egyenlítve. E terv szoros összefüggésben lenne a császár tervével Algir ujjaszervezését illetőleg, és ha az e tekintetben elterjedt híreknek hitelt lehet adni, úgy időnkint a francia hadsereg arab contigensét is szaporítani fogják. Összefügg-e ez a császár kelet-ázsiai tervével, a jövő fogja megmutatni. Különös horderővel bír Abd-el-Kader megérkezése, azáltal, hogy Algir jelenlegi kormányzója Mac Mahon thnagy, Párisba hivatott. A nagy francia-angol tengeri ünneplés nem Brestben, hanem Cherbourgban fog végbe menni. Az angol hajóraj aug. 14-én érkezik a nevezett kikötőbe. Az angol admirális első lordja, Sommerset hg fog az angol hajórajjal Cherbourgba jönni. A francia tengerész minister fogja Angolországba kísérni.

Páris, jul. 10. A császár Abd-el-Kadert, Mac Mahont, és Chasseloupot kibálgatáson fogadta. Egy Vera-Cruzából jött magán sürgöny megerősíti a francziák által kivívott előnyöket, s hogy Monterey megadását, mely a juaristák utolsó (?) menhelye, mindenoap várható. Egy francia gőzös érkezett a vearuczi kikötőbe Donay tábornokkal s pótcapatokkal fedélzetén.

Németország. Berlin, jul. 11. A mai „Nordd. Allg. Ztg.“ nagyon kedvezőnek tartja a jelen pillanatot a congressus eszméjének újból felkarolására. Austria alig zárhatja ki magát belőle a végleges elszigeteltetés veszélye nélkül.

Tegnap Karlsbadból nagyon befolyásos egyénekhez érkeztek ide sürgönyök, melyek szerint oda a bécsi kabinet részéről szombaton oly nyilatkozatok érkeztek, melyekhez képest a bécsi kabinet politikáját a Poroszországgal szövetségre néve a legbarátságosabbnak kell tekinteni, s a schleswig-holsteini kérdésben minél előbbi egyetértést várható. Ebből volna kimagyarázható a hadsereg jelentett leszállítása is.

Köln, jul. 10. A „Köln. Ztg.“ — mint állítja — jó forrás után írja, hogy a bécsi ministerválságról a császár parancsára azt notificálták Berlinbe, miszerint az Poroszország irányában barátságos szellemű, s hogy a hercegségek kérdésében már megkezdődtek az egyetértésre vezető értekezések.

Lengyelország. Varsó, jul. 11. Császári nyilatkozvány Lengyelországban unjonozást rendel november hónapra.

Amerika. Newyork, jul. 1. Negrete megverettetésé megvalósul. Juarez futással menekült. Az egyesült állami ör két francia tisztre tüzelt a Rio grande-on tultra; s az e végett emelt panaszra Brown tábornok nem is felelt.

Ujabb. Köln, jun. 11. A „Köln. Ztg.“ ma vezércikket közöl Napoleon császár megújított congressus-javaslatáról, melyről megbízható londoni tudósítója azt állítja, hogy csakugyan való. A congressusjavaslat tényleges alapjául jelenleg az általános lefegyverzés vétetnék. Angolországon és Ausztrián kívül a többi hatalmak megegyezését alaposan várják. A közállapot a congressus tervére néve kedvező. Angolország kijelenti, hogy a schleswig-holsteini ügy kiegyenlítése után a francia tervet feltétlenül támogatja. Oroszország a lengyel felkelés elnyomása után nem lát akadályt, mely a congressusban résztvevésben meggátolja. Még Poroszországnak is alig lesz ellene kifogása, és Austria az egyetlen ellenkező hatalmasság, végre engedni kényszerülend.

— Páris, jul. 11. Az angol pánczélos hajóraj határozottan augusztus 15-kére érkezend Brestbe.

— Berlin, jul. 12. A „Nordd. Allg. Ztg.“ egy hosszabb cikkében ezt mondja: Ha megvalósulna azon hírlap híre, hogy Austria javaslatba hozza a hercegségekbeni főparancsnokság kölcsönös kezelését: ugy a mi nézetünk szerint mindaddig nem lehetne osztrák parancsnokság alá bocsátani a porosz csapatokat, míg az Augustenburgi pártkormány Halbhuber bárónál támogatásra számít. A mai „Neue Preuss. Ztg.“ szerint Berlinben semmit sem tudnak a congressus eszme újra fölélesztéséről.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Julius 13 kán: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 75.05. — 5% Metalliques 100 frt 70.25. — Bankrészvény 794. — Hitelintézeti részvény 200 forint 178.10. — London 10 ft st. 100 frt 23 1/2 kr 109.10. — Ezüst 106.75. — Cs. kir. arany 5.23. — 1860. kölcsön 91.55.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nyilttér.

Nyilatkozat. Az „Erdélyi Hetilap“ egyik minapi számában Békesi Márk ur azt állítja, hogy én 16,000 véka törökbuszát liferáltam a kormány számára, ebből 4000 frt nyereségem volt, s azt tanácsolja, hogy ezen 4000 frt nyereséget a szülőkölődő nép közt osztszam ki.

Békesi ur, mióta politikai szolgálathoz állott, nagy kitartással gyakorolja azon nemes taktikáját, hogy azon térfiakat, kik nem a pártfogói közé tartoznak, gyalázatos ráfogásokkal népszerűtlenteni igyekszik. Az érdeklettek agyon-hallgatták Békesi urat. Én is azt tenném; de azon vád, hogy egy magyar ember saját véreinek nyomorát igyekeznék kiszakmányolni, sokkal gyalázatosabb, hogyszem nélkül lehetne hagynom. Tudom ugyan, hogy mind azok előtt, kik engem ismernek, sőt az összes józan lélektű magyar nép előtt is igazolásra nincs szükségem; azonban miután bizonyos körök kötelességökké tették az „Erdélyi Hetilap“ legoktalanabb állításait is a nép közé becsmérléni s féltő, hogy kintartásuknak sikerülni fog talán egy pár becsületes embert is elszédíteni: ezek számára álljon tehát itt a következő felvilágosítás.

Én a kormány számára sohasem liferáltam semmit A mint tudom Velicska Lajos ur szerződött a kormányval az egész ország számára magtörökbuszát szállítási, még pedig olcsóbb árban, mint a megyei vállalkozók ajánlották. Velicska ur felkeresvén engemet, megvett tőlem 8000 kis véka törökbuszát, végkáját 1 osztrák forintot. De minthogy nekem annyi esepelt törökbuszám nem volt, ezen 8000 vékából is 3000 vékáig gr. Beiben Lászlót és 500 vékáig b. Henter Józsefet is részesítenem kellett. Továbbá a szállítás végett megfogadtattam Kramer Márcion ezimántori poigár, ki kis vékája után 15 kr. s azon felül még a hidvám megtérítését kapta. A szállítás április 26-tól majus 4-kéig, a legnagyobb munka idejében történt és akkor mikor a törökbusz a piaci ára 1 frt 10 krajczár, sőt még többre is felment.

Hol van tehát a 4000 frt nyereség? Bizonyosan a Békesi ur jóakarátában, ki engem azzal meggazdagítani jónak látta. Valóban nagyon sok komikum volna akkor, hogy ilyen bőkezű irányomban azon Békesi ur, ki rágalmak és hazugságok sárdobálásával keresi senkiül sem irigyelt mindennapi kenyertét.

Békesi ur kegyes volt engemet háromszéki Rothschildnek is anabaptizálni. Köszönm! de ki kell nyilvánítanom, hogy e nevet nem sokáig leszek képes megérdemelni, kezeskedik erről azon áldásdús működés, melyet büszkeséggel mutathatnak fel Békesi ur és társai. Bázna, július 1-én 1865.

b. Szentkereszti Zsigmond.

BÉCSI BÖRZE július 11-kén 1865.

Table with columns for 'Államadóság', 'Elsőbbségi kötvények', 'Részvények', 'Záloglevelek', 'Váltók (devisek)', and 'Pénznekem'. It lists various financial instruments and their market values.

Á t n é z é s e

a kolozsvári levél- és székpostája indulásának s érkezésének.

Indul a levélposta: Magyarhonba és külföldre naponként déli 12 órakor. Szeben, Brassó, Oláhországba naponként d. u. 5 órakor.

Erkezik a levélposta: Magyarhon- és külföldről, névszencint: Bécsből, Pestről, Kassáról, Szegedről, Temesvárról, Aradról, N. Váradról naponként 2-3 óra tájban.

A székpostája indul: Bécs, Pest és Nagy-Várad felé naponként déli 12 órakor. Szebenbe és Brassóba stb. naponként d. u. 5 órakor.

A Biasini gyorskocsi indul:

Kolozsvárról Nagy-Váradra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton déli 11 órakor. Nagy-Váradról Kolozsvárra, hétén, szerdán, pénteken: vasárnap, a vonat érkezte után.

Table titled 'Erdélyi piaci árak' showing prices for various goods like wheat, rye, and barley in different regions.

Gabonaár Kolozsvárt július 13-kán 1865. Tisztábuza 2 fnt 76 kr. Elegybuza 2 fnt 20 kr. Rozs 1 fnt 95 kr.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

647-1865. polg. sz.

(220)

(1-3)

Arverési hirdetmény.

Sz. Udvarhely város tanácsa, mint törvényszék által ezennel közhírré tétetik, miszerint nemes Udvarhely város közelében szombatfalvi határon lévő ugynevezett szekje nevű fűrőd nyilvános árverés útján a föbbiektől 1865. augusztus 14-én d. e. 9 órakor a város tanácsa termében el fog adni, kikiáltási ár 1000 frt.

Az árverezési feltételek a város termében rendes hivatalos órákon megtekinthetők. Sz. Udvarhely város tanácsa mint törvényszékének 1865. július 1-én tartott üléséből.

2468. 1865. polg. sz.

(215)

(2-3)

Hirdetmény.

Marosvásárhely szabad kir. város közönsége a Felső királyi Főkormány-széknek utólagos jóváhagyása reményében, közhírré teszi, miként alábbirt jogai és javadalmi folyó 1865-dik év augusztus hó 1-ső napján délelőtti 9 órakor kezdődő, a Tanácsháznál tartandó nyilvános árverésen, folyó 1865-ik év november hó 1-ső napjától kezdődő hat egymás után folyó évre haszonbérbe fognak adni és pedig:

- 1. A régi Tanácsház alatti I. bolt felkiáltási ár 245 forint
2. A régi Tanácsház alatti II. bolt " " " 221 "
3. Az új Tanácsház alatti I-ső bolt " " " 231 "
4. Az új Tanácsház alatti II. bolt " " " 250 "
5. Az új Tanácsház alatti III. bolt " " " 83 "
6. Az új Tanácsház alatti IV. bolt " " " 70 "
7. Héti vásár vám haszonbér " " " 3600 "
8. Országos vásár vám haszonbér " " " 1060 "
9. Szentgyörgy utcai favám " " " 426 "
10. Szentmiklós utcai favám " " " 700 "
11. Tutajvám " " " 120 "
12. Poklosutcai Serfőzés és árulás " " " 1600 "
13. Szentkirályutcai Serfőzés és árulás " " " 2010 "
14. Szentmiklósutcai Serfőzés és árulás " " " 1500 "
15. Szentgyörgyutcai Serfőzés és árulás " " " 1400 "
16. Vámos híd melletti fogadó " " " 410 "
17. Halászati jog " " " 66 "
18. Mázsalási jog " " " 33 "
19. Barompiazi fogadó " " " 120 "
20. A város 6 kövli lisztelő malma " " " 2000 "
21. Hídvámveteli-jog " " " 3720 "

Miről az árverezni szándékozók azon utasítással értesítettek; miként az árverés megkezdése előtt a haszonbér tárgya jog és javadalmak felkiáltási árának tíz százottal bánatpénzzel tartoznak az árverező bizottmány kezei közé letenni; s e felett az idegen pályázók politikai és erkölcsi maguk viseletekről községi hivatalos bizonyítványt előmutatni kötelezettek.

Végül értesítettek a pályázni szándékozók, hogy a haszonbérlet jog vagy javadalmakért ezen városi közönségnek biztosítékot kell adniok, mely biztosíték ha tehermentes fekvő jokban tétetik a haszonbéri összevet kétszeresen felérőleg, ha állam kötelezvényekben a haszonbér mennyiségéhez megfelelő, és akkori bérzei folyó ár szerint, és ha készpénzzel tétetik le, a haszonbéri összevet felérő mennyiségben fogadtatik el, melyről kamat nem fizetetik.

A haszonbér egyéb feltételei a tanács irodában megtekinthetők lévén. Marosvásárhelytől, 1865. július 8-kán.

A VÁROSI TANÁCS.

Sz. 1339.

(213)

(2-3)

polg. 1865.

Hirdetmény.

Nemes Tordamegye alkertületi törvényszéke által közhírré tétetik, miszerint Gyéres Szt. Királyi lakos ifj. gróf Turóczkai Miklós bár hol lévő ingó és ingatlan javaira a csőd megnyitattik, s ezennel mindazok kiknek bármilyen igényük van ezen csőd alá esett vagyonhoz, felhivatnak igényüket vagy pertügyed ügyvéd Toth Károly vagy helyettese ügyvéd Szabo Lajos ellen irányzott keresvény alakban legfeljebb folyó évi szeptember 5-éig bejelenteni, ellenesethen az azt illető tulajdon elő vagy zálogjog dacára a csőd tárgyalástól kirekesztettek, s minden a csődöt megelőző igényüket elvesztik. Egyszerint a lehető egyszerű megismerésére folyó évi szeptember hó 12-ik napja délelőtti 9 órakor ezen törvényszéknel tárgyalás tüzetik, mely ha nem létesítve, az ideiglenes tömeggondnok vagy megerősített, vagy egy más gondnok választatik, valamint a hitelezői választmány összeállítatik, s a csődöt megkezdését illető elvek meg fograk határozatni.

A hitelezők ezen tárgyalásra azon meghagyással idézettek meg, hogy kimaradásuk esetében veszélyükre tömeggondnok és hitelező választmány fog rendelteni. Tordamegye alkertületi törvényszékének Tordán 1865. július 5-én tartott üléséből. GUNDHÁRDT LIPÓT elnök.

Sz. 827. 1865.

(214)

(2-3)

Hirdetmény.

Az országos Károli-körház és hozzá csatolt kórosztályok számára a jövő 1865/6-dik évben, tehát 1865-dik év október 1-ő napjától 1866-dik év szeptember végéig kívántató étel, kenyér, tűzifa, mosás, gyertya, mécsolaj és szappan kiszolgáltatására folyó évi július hó 29-dik napján délelőtti 9 órakor nyilvános árvalás fog a körház irodájában tartatni, a mi azzal a figyelemzettel tétetik ezennel hírré, hogy a vállalkozni kívánók igyekezzenek magoknak az árvalás feltételeivel való mindenesetre szükséges ismerkedést a körház irodájában előre megszerezni. Az országos Károli-körház igazgatóságától. Kolozsvárt, július hó 5-dik napján 1865. Dr. SZABÓ JOZSEF igazgató.

NEM HIVATALOS.

A „VICTORIA”

biztosító társaság igazgatósága Kolozsvárott.

Jelentés a biztosítási működésnek megkezdése iránt.

A magas kormány által engedélyezett „VICTORIA” biztosító társaság üzlet-működését Erdélyben immár megkezdette. Azon bizalmas reményben tesszük ez iránt az értesítést, hogy magam nemében első hazai intézetünk általános pártolással találkozand, melynek megérdemlésére alóirt igazgatóság mindenkor szilárd és jellemes eljárásával fog törekedni.

Elfogad pedig a társaság tűzkár ellen biztosításra: mindenféle lakó- és gazdasági épületeket, kastélyokat, templomokat, az épületekben találtató butorokat, egyéb ingóságokat, iparkészítményeket, kereskedői cikkekkeit sat.

Biztosítási díjaink a tárgyak minősége és körülményei szerint a legméltányosabban szabvák.

Feladmányok elfogadtatnak a társaság igazgatóságánál, Kolozsvárott belközéputca gróf Bethlen Pál-ház, aztán itt valamint az ország különféle helyein felállított alügynökségeknél, hol mindenütt a szükséges nyomtatvány-példányok ingyen szolgáltatnak ki, és kivánt felvilágosítások és utasítások teljes készséggel adtnak. Kolozsvárt, 1865. július 5-kén.

A „Victoria” biztosító társaság igazgatósága:

al-elnök: HINTZ GYÖRGY. igazgatók: DÓZSA DÁNIEL, KÓVÁRY LÁSZLÓ, WAGNER FRIGYES. vezér-igazgató: GALGÓCZY KÁROLY.

(217)

(1-3)

(219)

(1-*)

Haszonbéri hirdetés.

Gróf Bethlen Farkas urak Bonyhai uradalma: a) Bonyhán 941 hold 141 öl szántó, 263 hold 1170 öl kaszáló, 209 hold 1272 öl legelő, 10 hold szőlő, tagosított birtok, 39 hold gyümölcsös, 988 hold 1033 öl erdő.

- b) Bernádon 158 hold 1511 öl szántó, kaszáló, legelő.
c) Oláh- és Szász-Lászlón 283 hold 1355 öl szántó, kaszáló, szőlő és erdő.
d) Leppenden 153 hold 489 öl, legelő, szőlő és erdő.
e) Csáváson 119 hold 1445 öl, legelő, szőlő és erdő.
f) Dányánba 169 hold 441 öl kaszáló, legelő, szőlő és erdő.
g) Szász-Örményesen 144 hold 269 öl, erdő és egy pataki malom.
h) Haranglábán 149 hold 1442 öl, erdő.
i) A Küküllőn az Oláh-szent-Lászlói és Felső-kápolnai határon két 4-4 kövli Küküllői lisztelő malom.
k) Bonyhán, Oláh-szent-Lászlón, és Leppenden kirekesztőleges, Bernádon, Csáváson, Dányánba, Kund, Sz. Örményes és Szász-Szent-Lászlón határnaphoz kötött koresmajogok.
l) 166 kinyert és elbékelt szegődményeseknél évenként 4918 tenyeres nap-számok és
m) a Bonyhai főjóságához tartozó, az idő és gazdaság kívánalmaihoz alkalmazott fundus Instructussal együtt jelen év augusztus 29-kén árverezés útján, helyt Bonyhán a jóság nagyságához mért többet ígérnek haszonbérbe fognak 12 egymásután folyó évekre kiadni.

Válakozni kívánók 15,000 fnt felkiáltási összeg 10% bánatpénz letétele mellett meghivatnak, azon hozzáadással, hogy az elősorolt erdő csak erdőtörvény szabálya szerinti, makkolás és legelés végett adtnak át, a házi faizást illetőleg ölfának való fa jelettevén ki, s hogy az egész évi haszonbérnek 6 évi összegre fekvőben, vagy állampapírosokban biztosítékul törvényszabta módon lekötendő.

Az árverezés napjáig megláthatni a haszonbéri feltételeket, s értekezhetni általirtal Marosvásárhelytől. PÁVAI VAJNA ELEK, megbizott és hasz.

(218)

(1-3)

Alóirt tisztelttel jelenti a t. cz. gazda közönségnek: hogy megkezdí a Repesen, Gomborka, Kőmény és Lennmag nagybani vásárlást,

a termények minémiségekhez mért illő árban.

Kolozsvárt, július 13-kán, 1865.

TAUFFER KÁROLY, kereskedő.

Haszonbérbe adandó a Kabos Gergely M. Gy.-monostori és Kis kapusi birtoka, a jövő 1866-ik év Szentgyörgy napjától kezdve, de az öszvétén végett előre is értekezhetni a tulajdonossal óvári 249 sz. alatti szállásán Kolozsvárt.

Szép kiadó szállás.

Három szép szoba a Főpiazra nyílt ablakokkal külön konyha és kamarával a Fröhlich háznál kiadó. Értekezhetni Demjén-nél.

Ugyanott 2 új bécsi jó zongora olcsó áron eladó

(207)

(2-3)

HIRDET MÉNY.

Alóirt tisztelttel tudatja mindazokkal, kiknek fogakra szükségük vagy fogfájásuk van, hogy lakása július közepétől október 7-ig Segesvárra lesz

GROSS KÁROLY, fogorvos.

(208)

(2-4)

HIRDET MÉNY.

Néhai B. Bánffy Jánosné, született b. Kemény Zsuzsanna örökösseinek, Kolozsvár városához alig két mérföldre fekvő Kara községben létező részjóságga, — mely áll: egy kényelmes udvari lakból, többszemű gazdasági épületekből, — 376 hold kiterjedésű tagosított szántó földből, az udvari lak tőszomszédságában 81 holdra terjedő, s egy tagban álló kaszáló réttől, továbbá a kolozsi határban, az említett udvari laktól 1/2 órányira fekvő 79 hold kaszáló, 2 hold szőlő, és 25 hold erdőből, s ezen részjósággal kapcsolatban, a nevezett községben arányosított koresma jogból; örök áron eladó lévén, a megvenni szándékozók bővebb értesülést szerezhetnek, s az eladás feltételeiről értekezhetnek Kolozsvárt ÚRMÓSI SAMUVAL.